

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

Eer betonen aan ouderen (Leviticus 19:32)

Het eren van de ouderen is van fundamentele waarde in het leven van iedereen die de God van Israël volgt. De Torah beschrijft deze waarde in Leviticus 19:32.

Leviticus 19:32

U moet opstaan voor iemand met **grijze haren (seybah)** en eer bewijzen aan **een oudere (zaqen)**. Uw God moet u vrezen. Ik ben de **HEERE (JHWH)**

Het woord dat in dit vers is vertaald met "iemand met grijze haren" is *seybah*, wat "grijze haren door ouderdom" betekent. Deze betekenis wordt versterkt door de term "oudere", die in het tweede deel van dit vers wordt gebruikt. "Oudere" is vertaald uit het Hebreeuwse *zaqen*, wat "bejaard" betekent. Het woord *zaqen* heeft ook de betekenis van 'oudste', zoals in een leider van een gemeenschap of rechter, en wordt meer dan 100 keer op deze wijze gebruikt in de Hebreeuwse geschriften. Dit lijkt juist, aangezien de ouderen in de gemeenschap vaak *de oudsten* van de gemeenschap waren.

De betekenis van het woord in Leviticus 19:32 wordt niet exclusief gebruikt voor leiders van de gemeenschap, maar omvat *elke* oudere persoon. Het wordt ook niet exclusief gebruikt voor oudere mannen. Jacob Milgrom legt uit dat *zaqen* soms collectief wordt gebruikt voor mannen en vrouwen:

Het rabbijnse vooroordeel dat dit gebod zich beperkt tot mannen, is misschien niet wat de Schrift bedoelt. Merk op dat *zaqen* collectief wordt gebruikt voor mannen en vrouwen in Joz 6:21; Jer 51:22; Eze 9:6, en elders.

-Jacob Milgrom, *The Anchor Bible: Leviticus 17-22* (New York, NY: Doubleday, 2000), blz. 1703

Dat *zaqen* ook oudere vrouwen omvat, is logisch in het licht van de literaire structuur van Leviticus 19. Het gebod om de ouderen te eren is gemodelleerd naar het eerdere gebod in vers 3 om je ouders te eren - zowel je moeder als je vader. Milgrom schrijft:

De verzen 30-32 gebruiken niet alleen dezelfde woordenschat als de verzen 3-4, maar laten ook zien hoe het ene gebod om je ouders te eren (vers 3a) wordt uitgebreid naar het gebod om alle ouderen te respecteren (vers 32a; vgl. Philo, *Decaloog* 165-67, die oudsten omvat in het vijfde gebod).

- Jacob Milgrom, *The Anchor Bible: Leviticus 17-22* (New York, NY: Doubleday, 2000), blz. 1599

Zagen, ouderdom, is ook verbonden met het hebben van wijsheid (Spreuken 16:31; Job 12:12; 32:7). De Bijbel spreekt voortdurend over wijsheid, als een wenselijke eigenschap die moet worden nagestreefd.

Dit vers heeft twee geboden, die beide hetzelfde idee uitdrukken. De eerste opdracht is om "op te staan voor iemand met grijze haren". Dit zou letterlijk kunnen worden vertaald als "In het bijzijn van de ouderen zul je opstaan." Opstaan in iemands aanwezigheid was in de oudheid een teken van eer, wat inspeelt op het tweede deel van het gebod om de ouderen te eren. Opstaan in de aanwezigheid van de ouderen en hen daarmee eer betonen, was een manier om hun wijsheid te erkennen. Zoals Jay Sklar uitlegt:

Dit soort respect voor de ouderen was een manier om de wijsheid en ervaring te erkennen die met de jaren komt (Job 32:4, 6; Spreuken 20:29). Bovendien was het een manier om respect te tonen voor gezag, aangezien de ouderen vaak de oudsten of de vaderfiguren zouden zijn in de gemeenschap (Spreuken 23:22; vgl. 1 Timotheüs 5:1).

-Jay Sklar, *Leviticus* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2014), blz. 251

Deze geboden hebben ook een humanitair aspect. Sklar zegt vervolgens:

Een dergelijk respect was ook een natuurlijke impuls van degenen die de liefde van de Heer aan de kansarmen betoonden, want we worden zwakker en trager naarmate we ouder worden en meer behoefte hebben aan geduldige zorg en mededogen.

-Jay Sklar, *Leviticus* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2014), blz. 251

In dit vers zul je merken dat het eren van de ouderen in direct verband staat met het eren van JHWH: "[Uw God moet u vrezen](#)" Als we JHWH vereren, zullen we onze oudsten eren.

Dat is heel veel informatie, verpakt in dit ene vers! Samenvattend:

- De Torah draagt ons op om te gaan staan in de aanwezigheid van ouderen en deze te eren.
- De "ouderen" is een brede aanduiding en niet exclusief voor de leiders van de gemeenschap. Het omvat elke oudere man en oudere vrouw.
- In de Bijbel wordt ouderdom verbonden met het hebben van wijsheid.
- Het eren van de ouderen is direct verbonden met het eren van JHWH.
- Er is ook een humanitair aspect aan het gebod om de ouderen te eren.

Onze oudsten met eer en respect behandelen en hen erkennen als bronnen van wijsheid is erg belangrijk in de Bijbel. Het Nieuwe Testament benadrukt herhaaldelijk dit Torah-principe. Zoals de apostel Petrus ons vermaant:

1 Petrus 5:5

Evenzo, jongeren, wees aan de ouderen onderdanig; en wees allen elkaar onderdanig. Wees met nederigheid bekleed, want “God keert Zich tegen de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade.”

Paulus schrijft:

1 Timotheüs 5:1-2

Vaar niet uit tegen een oude man, maar spoor hem aan als een vader, jonge mannen als broers, oude vrouwen als moeders, jonge vrouwen als zusters, in alle reinheid.

De profeten beschrijven het falen van jonge mensen om hun ouderen te eren en hoe dit een kenmerk is van een onstabiele samenleving die op de rand staat van sociale ineenstorting:

Jesaja 3:1-5

Want zie, de Heere, de HEERE (JHWH) van de legermachten gaat van Jeruzalem en Juda wegnemen steun en stut: elke steun van brood en elke steun van water, held en strijdbare man, rechter en profeet, waarzegger en oudste, hoofdman over vijftig en man van aanzien, raadsman, kundig vakman en scherpzinnig bezweerder. Ik zal jongens aanstellen als hun vorsten, willekeur zal onder hen heersen. Het volk zal elkaar in het nauw drijven, man tegen man en eenieder tegen zijn naaste; **jongens zullen de ouderen aanvallen**, de geminachte de geëerde.

Als gelovigen zouden deze passages ons ertoe moeten aanzetten om de vraag te stellen: Behandelen we onze ouderen wel op een Bijbelse manier? Erkennen we de wijsheid die met de jaren komt? Doen we ons best om eer en respect te tonen aan onze ouderen?

Helaas lijkt het erop dat ouderdom geen eer en respect oproept in onze cultuur. Ouderen worden gezien als niet van deze tijd en onwetend. "OKÉ BOOMER" is een populaire uitspraak die de huidige generatie gebruikt om onze ouderen, die van de BABYBOOM-generatie, af te wijzen en te bespotten. Wanneer we zinnen als "OKÉ BOOMER" gebruiken, drukken we het gevoel uit dat Boomers het gewoon niet begrijpen. Het zijn grappen die ons niets te bieden hebben. We hebben een hele generatie teruggebracht tot een meme.

Als cultuur zijn we de waarde van het eren van onze ouderen grotendeels uit het oog verloren. Dit getuigt niet alleen van een gebrek aan liefde voor onze bejaarde naasten, waardoor ze zich onzeker en waardeloos gaan voelen naarmate ze ouder worden, maar het bewijst de jeugd ook een enorme slechte dienst. We zijn beroofd van de wijsheid en leiding van onze ouderen. We moeten alles in het leven op de harde manier gaan leren, of helemaal niet.

We moeten teruggaan naar dit Torah-principe van het eren van de ouderen. Dus, hoe kunnen we dit principe toepassen? Hoe ziet dat er in onze tijd en cultuur dan uit?

Welnu, het Hebreeuwse woord voor "eer", in Leviticus 19:32, is *hadar*, wat eenvoudigweg "respect tonen" of "voorkeur geven aan" betekent. Kortom, we eren de ouderen door ze te respecteren en ze in het algemeen te beschouwen als grotere bronnen van wijsheid dan de mensen van onze leeftijd of jonger – hen de voorkeur geven.

Velen vragen zich misschien af hoe letterlijk we het gebod moeten nemen om te gaan staan in de aanwezigheid van ouderen. In de oudheid was dit een gebruikelijk teken van respect. In onze eigen cultuur is het gebruikelijk om dit in sommige situaties ook te doen. We staan bijvoorbeeld voor een rechter tijdens een rechtszitting. Dit is een manier om eer te tonen aan de rechter.

In Nederland staan we gewoonlijk op tijdens het volkslied. Dit is een teken van respect en eer voor ons land en degenen die hebben gevochten en zijn gestorven om onze vrijheden te behouden. Sommige rijke professionele atleten hebben onlangs gekozen om te knielen tijdens het volkslied als een opzettelijk teken van *gebrek aan respect*. Waarom? Omdat ze vinden dat ons land om wat voor reden dan ook geen eer waard is. Het punt hier is dat opstaan in sommige gevallen nog steeds een gebruikelijk teken van eer is, zelfs in onze eigen tijd en cultuur.

Er kunnen momenten zijn dat het letterlijk gaan staan in de aanwezigheid van onze ouderen, ook in onze tijd en cultuur vandaag de dag nog zinvol is, en we zouden dat moeten doen. Maar dit betekent niet dat we elke keer dat we een bejaarde zien, als ritueel moeten gaan opstaan. Je zou bijvoorbeeld niet midden in een restaurant gaan staan als er een oudere, die je niet kent, naast je aan de tafel komt zitten. Als je dat zou doen, zouden ze zich waarschijnlijk eerder ongemakkelijk dan vereerd voelen.

Bedenk dat het de bedoeling is van Leviticus 19:32 om *eer uit te drukken* voor de ouderen. Dat zou kunnen betekenen dat je in sommige situaties in hun aanwezigheid moet gaan staan, als dat een blijk van eer zou zijn voor hen. Het kan ook betekenen dat je niet alleen gaat staan, maar er ook een gewoonte van maakt om naar de oudere persoon toe te lopen en hem hartelijk te begroeten als ze de kamer binnenkomen. Nodig ze misschien uit om plaats te nemen in een bijeenkomst. Het gaat erom dat je *iets doet* om de oudere persoon eer te bewijzen. Train je hersenen om hun aanwezigheid te erkennen en doe je best om ze te eren. Leer van hun wijsheid en ervaring.

Nogmaals, door onze ouderen te eren, eren we God. Dit is iets wat wij als gelovigen serieus moeten nemen. Het negeren van onze ouderen is één van de kenmerken van een onstabiele en goddeloze samenleving. Als we een gezonde samenleving willen, die profiteert van de wijsheid die we door jarenlange ervaring hebben opgedaan, doen we er goed aan om onze ouderen te eren.

We hopen dat je van dit onderwijs hebt genoten. En vergeet niet om alles te onderzoeken.

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

Voor meer informatie of andere studies, verwijzen wij je naar onze website www.testeverything.net

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)